

6 VIERAS- LAJITEKOA METSÄN- HOIDOSSA

MUISTILISTA
HAITALLISTEN
VIERASLAJIKASVIEN
HUOMIOINTIIN

VIERASLAJITYÖ ON
KUSTANNUSTEHOKAS
TAPA EDISTÄÄ LUONNON
MONIMUOTOISUUTTA
SEKÄ TUKEA KESTÄVÄÄ
METSÄTALOUTTA.

MIKSI ENNALTA- EHKÄISTÄ HAITALLISTEN VIERASLAJIEN LEVIÄMISTÄ?

Täytä velvollisuutesi.

EU:n vieraslajiasetus (1143/2014) ja sitä täydentävä kansallinen vieraslajilaki (1709/2015) ohjaavat sekä ennalta-ehkäisemään haitallisten vieraslajien leviämistä että hävittämään niitä kohtuullisilla toimenpiteillä.

Turvaa biodiversiteettiä.

Haitalliset vieraslajit ovat globaalisti merkittävä uhka luonnon monimuotoisuudelle, ja ne ovat usein osasyynä muiden lajien sukupuutolle.

IPBES 2023. Summary for Policymakers of the Thematic Assessment Report on Invasive Alien Species and their Control of the Inter-governmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services.

Torju metsiä uhkaavat riskit.

Haitallisten vieraslajien aiheuttamat taloudelliset ja ekologiset riskit voivat olla laajoja ja alati etenevän ilmastomuutoksen myötä arvaamattomia.

Terhonen, E. & Melin, M. (toim.) 2023. Metsätuhot vuonna 2022. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 48/2023. Luonnonvara-keskus. Helsinki. 98 s.

Interreg

Aurora

Co-funded by
the European Union

INSPIRE

Tämä ohjeistus on tuotettu osana Euroopan unionin Interreg Aurora osarahoitteista INSPIRE-vieraslajihanketta (2024-2026), jota koordinoi Etelä-Pohjanmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus.

Teksti ja kuvat:
Uotila Linnea, 2025

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
ely-keskus.fi • ntm-centralen.fi

1. HAVAINTOILMOITUS

Kartoita metsän haitalliset vieraslajit ja tee tarvittaessa havaintoilmoitus, joka auttaa alueellisesti suunnittelemaan torjuntaa tarkoituksenmukaiseksi.

Tee ilmoitus vieraslajit.fi-verkkosivulla – myös ilman tunnuksia!

2. VIERASLAJIT TAIMIEN KÄSITTELYSSÄ

Huomioi vieraslajiriski uusien puu- ja koristekasvilajien valinnassa. Vaikka valitut lajit eivät itse olisikaan haitallisia, voi niiden mukana levitä muita haitallisiksi luokiteltuja kasvi- ja tuholaislajeja.

Varmistu, ettei tuontitaimien tai maa-aineksen mukana leviä haitallisia vieraslajeja ja harkitse taimien karanteenia kuljetusten välillä. Käsittele vieraslajeja sisältävä jäte paikallisen ohjeistuksen mukaisesti.

3. SUUNNITELMALLISUUS VIRTAVESIEN ÄÄRELLÄ

Huomioi vieraslajien leviämiskeskittymä virtavesien äärellä erityisesti haitallisten vieraslajien siementen kypsyessä. Esimerkiksi purojen varsilla esiintyvän jättipalsamin kelluvat siemenet voivat veteen päätyessään muodostaa uusia kasvustoja alavirtaan.

4. VIERASLAJITYÖN AJOITUS

Torjunta on kustannustehokkainta alkukesästä, kun biomassaa on vähän ja jätteen käsittely hoituu usein jättämällä steriilit kasvinosat maastoon.

Tee torjunta ennen puunkorjuuta, jotta lisääntymiskykyiset kasvinosat eivät leviä työkaluiden mukana. Ajolinjoissa voi pyrkiä välttämään vieraslajien kasvustoja.

Torju haitallisia vieraslajeja ennakkoivasti esimerkiksi varhaisperkauksen yhteydessä!

5. VIERASLAJIEN TORJUNTA OSAKSI LUONNONHOITOA

Voimakaskasvuiset haitalliset vieraslajit voivat tukahduttaa alleen niin puuntaimet kuin muunkin alkuperäisen lajiston.

Ennakoiva vieraslajitoiminta nyt vähentää ekologista haittaa sekä torjunnan kustannuksia tulevaisuudessa.

Tarkista lajikohtaiset torjuntaohjeet vieraslajit.fi-verkkosivulta.

6. TYÖVÄLINEIDEN PUHDISTUS

Haitallisten vieraslajien itämiskykyiset osat, kuten siemenet, kulkeutuvat helposti metsäkoneiden, vaatteiden sekä kenkien mukana ja leviävät näin uusille alueille.

Puhdista työvälineet vieraslajien esiintymisalueilla työskentelyn jälkeen.